

SUDENPENTUOHJELMA

Tässä tiivistelmässä on koottuna ne jäljet, joiden sisällössä on tapahtunut suuria muutoksia tai jotka ovat kokonaan uusia jälkiä vuoden 2021 päivityksen jäljiltä.

Ajantasaisen ohjelman kaikkien jälkien osalta sekä näiden jälkien toteutusvinkit löydät osoitteesta www.partio-ohjelma.fi.

MINÄ

Jäljen tavoite: Sudenpentu arvostaa itseään ja osaa pitää itsestään huolta.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu vahvistaa itsetuntoaan ja itsetuntemustaan. Sudenpentu perehtyy turvataitoihin ja tunnistaa omaa turvaverkkoaan.

Tiedän missä olen hyvä

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa omia vahvuuksiaan.

Kuvaus: Sudenpentu vahvistaa itsetuntoaan havainnoimalla ja tunnistamalla omia vahvuuksiaan. Hän harjoittelee huomaamaan myös toisen hyvää.

Johtajan tehtävä: Johtajan tehtävänä on valita ryhmälle sopiva toteutustapa aktiviteettiin. Mitä vauhdikkaampi ryhmä, sen toiminnallisempi harjoituksen kannattaa olla. Eri lapset ovat hyvin erilaisia omien vahvuuksien tunnistamisessa. Johtajan tehtävänä on auttaa jokaista huomaamaan omia ja toisen vahvuuksia.

Ilmaisen ja tunnistan tunteita

Tavoite: Sudenpentu osaa tunnistaa omia ja muiden tunteita. Hän osaa ilmaista omia tunteitaan.

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee tunnistamaan erilaisia tunteita, niin itsellä kuin kavereilla. Sudenpentu harjoittelee ilmaisemaan omia tunteitaan sekä käsittelemään ja hallitsemaan niitä.

Johtajan tehtävä: Sudenpentuikäisillä lapsilla on suuria eroja tunnetaidoissa. Johtajan tehtävänä on seurata harjoitusten kulkua tarkkaan, jotta hän tarvittaessa pystyy opastamaan ja neuvomaan sudenpentuja. Johtaja voi esimerkiksi auttaa sudenpentua nimeämään tunteita tai sanoittaa sudenpennulle sitä, miltä mikäkin

tunne tuntuu. Tunnetaitoja on hyvä harjoitella partiossa muulloinkin kuin vain tämän aktiviteetin yhteydessä.

Tiedän minulle tärkeitä ihmisiä

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa oman turvaverkkonsa. Sudenpentu tietää, että aina voi pyytää apua.

Kuvaus: Sudenpentu miettii ja nimeää niitä henkilöitä, jotka ovat hänen tukenaan arjen iloissa ja suruissa. Sudenpentu pohtii, millaisissa tilanteissa toinen henkilö voi olla iloksi ja avuksi.

Johtajan tehtävä: Johtaja auttaa sudenpentua huomaamaan, keitä ihmisiä sudenpennun lähiverkkoon kuuluu ja millaista apua heiltä voi tarvittaessa saada. Koska sudenpentujen perhetilanteet ovat hyvin erilaisia, johtajan on syytä olla tarkkana ohjeistusten sensitiivisyyden kanssa. Johtajan on hyvä varautua siihen, että jonkun sudenpennun mieleen ei juolahda ketään turvaverkkoon kuuluvaa ihmistä. Tällöin akela voi esimerkiksi kertoa olevansa mielellään sudenpennun luottohenkilö tai kertoa, että esimerkiksi koulusta löytyy aikuisia, jotka mielellään kuuntelevat lasten asioita.

Tiedän mitkä ovat Lapsen oikeudet

Tavoite: Sudenpentu tietää, mitä ovat lapsen oikeudet, ja ymmärtää, että ne koskevat myös häntä.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu lapsen oikeuksiin toiminnallisesti.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivan tavan tutustua lapsen oikeuksiin ja toteuttaa tarvittavat valmistelut. Sopivia aktiviteetteja voivat olla esimerkiksi piirtäminen, suunnistus tai leikki, jossa oikeudet paljastuvat yksi kerrallaan. Kaikkia oikeuksia ei tarvitse käydä läpi, vaan akela valitsee ryhmälle sopivan määrän. Toteutuksessa on tärkeää, että lapsen oikeuksia tulee pohdittua sudenpennun oman elämän kannalta.

Osaan sanoa ei

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa omat rajansa ja kunnioittaa toisen rajoja.

Kuvaus: Sudenpentu tunnistaa ja vahvistaa turvataitojaan.

Johtajan tehtävä: Johtajan tehtävänä on luoda turvallinen ympäristö harjoitusten tekemiseen. Tarvittaessa johtaja ohjaa sudenpentuja ottamaan harjoituksen vakavasti. Johtaja auttaa sudenpentua ymmärtämään, että on aivan oikein sanoa ei, silloin kun joku pyytää tekemään jotakin epämiellyttävältä tuntuva. Lisäksi johtaja muistuttaa sudenpentuja siitä, että vääränlaisesta kosketuksesta on aina syytä kertoa turvalliselle aikuiselle.

Toimin toisten kanssa

Tavoite: Sudenpentu osaa toimia yhdessä muiden kanssa.

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee kaveritaitoja. Hän harjoittelee toimimaan ystävällisesti muita kohtaan ja tekemään yhteistyötä muiden kanssa.

Johtajan tehtävä: Johtaja valitsee ryhmän harjoituksiksi sellaisia tehtäviä, jotka tukevat nimenomaan kyseisen ryhmän kaveritaitojen kehittymistä. Tarvittaessa johtajaa tukee sitä sudenpentua tai niitä sudenpentuja, joilla on eniten haasteita kaverien kanssa toimimisessa. Akela osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös itse harjoituksiin, sillä se innostaa myös sudenpentuja paremmin mukaan.

Arvostan kehoani

Tavoite: Sudenpentu suhtautuu omaan kehoonsa positiivisesti.

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee pitämään kehostaan huolta. Hän tunnistaa omaan kehoonsa liittyviä vahvuuksia ja hyviä puolia.

Johtajan tehtävä: Akela johdattaa sudenpennut huomaamaan, että jokaisen keho on ulkonäöstä tai koosta riippumatta hyvä. Eri lapset ovat hyvin erilaisia omien vahvuuksien tunnistamisessa. Johtajan tehtävänä on auttaa jokaista huomaamaan omia ja toisen vahvuuksia. Johtaja myös muistuttaa, että kehosta on syytä pitää huolta sopivan ravinnon sekä riittävän liikunnan ja levon avulla.

Pohdin tulevaisuutta

Tavoite: Sudenpentu suhtautuu tulevaisuuteensa positiivisesti.

Kuvaus: Sudenpentu pohtii millainen tulevaisuus tulee olemaan. Hän käyttää mielikuvitustaan tulevaisuuden kuvittelussa.

Johtajan tehtävä: Johtaja kannustaa sudenpentuja rikkaaseen mielikuvituksen käyttöön. Hän auttaa sudenpentuja huomaamaan, että tulevaisuudenajattelussa ei ole oikeita tai vääriä vastauksia, vaan olemme kaikki yhtä epätietoisia sen suhteen.

VESILLÄ LIIKKUJA

Jäljen tavoite: Sudenpentu osaa pitää huolta itsestään ja toimia tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti vesillä ja veden lähellä. Sudenpentu kehittyi veneilytaidoissa.

Jäljen kuvaus: Sudenpentua ohjataan toimimaan turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti vesillä ja veden lähellä. Sudenpentu opettelee itsenäistä toimimista vesillä pienellä

vesikulkuneuvolla (esim. soutuvene, jolla, kanootti tai kajakki). Jäljen aktiviteetit voidaan toteuttaa kukin useampaan kertaan käyttäen erilaisia vesikulkuneuvoja.

Kanootteja, jollia ja muita mahdollisia aluksia voi kysellä lainaksi esimerkiksi paikallisilta melontaseuroilta, pursiseuralta, muilta lippukunnilta tai piiristä.

Huomio: jälkeä tehtäessä akelan on hyvä olla tietoinen sudenpentujen uimataidosta. Turvavene on tarpeen ainakin silloin, kun harjoitellaan melontaa tai jollailua.

Pienveneessä toimiminen voi olla monille sudenpennuille haastavaa. On tärkeää huomioida askelia valmisteltaessa, että jokainen sudenpentu saa tarvitsemaansa tukea ja opastusta pienveneilyn harjoitteluun. Jäljen aktiviteetteihin on hyvä hankkia riittävästi ohjaajia mukaan.

Osaan toimia turvallisesti pienessä vesikulkuneuvossa

Tavoite: Sudenpentu osaa toimia turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti pienessä vesikulkuneuvossa ja tietää, mitä turvallisuuteen liittyviä asioita tehdään ennen vesille lähtöä ja vesiltä palattaessa.

Kuvaus: Lauma kokeilee vesillä liikkumista pienellä vesikulkuneuvolla (esim. soutuvene, jolla, kanootti tai kajakki). Sudenpentu oppii, miten pienessä vesikulkuneuvossa toimitaan turvallisesti. Lisäksi sudenpennut tutustuvat tarvittaviin turvallisuusvarusteisiin ja niiden oikeaoppiseen käyttöön. Mikäli mahdollista kannattaa lauman kokeilla erilaisia pieniä vesikulkuneuvoja.

Johtajan tehtävä: Akela sopii, milloin ja miten lauma pääsee kokeilemaan vesillä liikkumista pienellä vesikulkuneuvolla. Akela miettii ennalta, miten vesillä liikkuminen toteutetaan, huomioiden käytettävissä olevan kaluston (esim. ovatko kaikki sudenpennut vesillä yhtä aikaa tai onko osa rannassa ja mitä he siinä tapauksessa odotellessaan tekevät, tarvitaanko turvavene yms.). Akela sopii tarvittaessa, että joku muu johtaja tulee opastamaan sudenpentuja, ja huolehtii, että paikalla on tarpeeksi kokeneita aikuisia. Akela perehtyy itse ennalta Suomen Partiolaisten Turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita partiotoimintaan vesillä - materiaaliin.

Akela varmistaa, että sudenpennut tietävät miten varustautua vesillä liikkumiseen, esim. että heillä on asialliset varusteet. Sudenpentujen kanssa mietitään jo ennalta, mitä varusteita kannattaa pakata mukaan ja mitä seikkoja pitää huomioida vesille lähdettäessä.

Akela rohkaisee sudenpentuja ja pitää huolta siitä, että kaikki uskaltavat ja pääsevät kokeilemaan vesillä liikkumista. Akela huolehtii, että sudenpennut kuuntelevat ohjeistusta ja muistuttaa tarvittaessa turvallisuuteen liittyvistä ohjeista.

Puen pelastusliivit oikein päälleni ja kellun ne päällä

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää miksi pelastusliivejä käytetään ja tottuu käyttämään niitä. Sudenpentu oppii luottamaan pelastusliivien kelluttavaan ominaisuuteen ja tietää miltä tuntuu olla pelastusliivit päällä veden varassa.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu pelastusliiveihin, harjoittelee niiden pukemista päälle ja liikkuu niissä rannalla ja vedessä. Sudenpentu opettelee valitsemaan sopivan kokoiset, tarkoitukseen sopivat liivit (kelluntaliivit, melontaliivit, pelastusliivit, paukkuliivit, jollailuliivit) ja laittamaan kaikki lukot ja nauhat kiinni. Tämän aktiviteetin voi toteuttaa uimahallissa tai luonnon vedessä, esimerkiksi kesäleirin tai retken yhteydessä.

Johtajan tehtävä: Akela järjestää tehtävää varten tarpeellisen määrän sudenpennuille sopivan kokoisia pelastusliivejä. Tärkeää on huomioida lasten kokoerot ja opastaa löytämään itselle oikean kokoiset liivit. Akela opettaa sudenpennuille, miten pelastusliivit puetaan oikein päälle. Sudenpennuille on tärkeää korostaa liivien huolellista kiinnitystä ja kertoa, miksi se on olennaista.

Laitan vesikulkuneuvon käyttökuntoon ja käytön jälkeen oikein säilytykseen

Tavoite: Sudenpentu tutustuu vesikulkuneuvon säilytyspaikkaan ja tietää miten sitä säilytetään oikein. Sudenpentu tietää, mitä ennen vesille lähtöä ja vesiltä palattaessa pitää tehdä. Sudenpentu osaa vesikulkuneuvon kiinnittämiseen tarvittavan solmun.

Kuvaus: Sudenpentu siirtää kulkuneuvon oikein rantaan ja laittaa tarvittavat varusteet paikoilleen. Käytön jälkeen sudenpentu siirtää vesikulkuneuvon aikuisen avustuksella sen säilytyspaikkaan ja tarvittavat varusteet niille kuuluviin säilytyspaikkoihin.

Johtajan tehtävä: Akelan tehtävänä on opastaa sudenpentuja vesikulkuneuvojen valmistelussa vesille ja säilytyspaikkaan viemisessä. Akela myös auttaa sudenpentuja nostamaan isot ja raskaat kulkuneuvot paikoilleen. Akelan tehtävänä on kertoa sudenpennuille, miksi valmistautuminen vesille lähtiessä on tärkeää ja miksi varusteiden oikeaoppinen säilyttäminen on tärkeää.

Lähden rannasta ja rantaudun

Tavoite: Sudenpentu harjoittelee helposta rannasta lähtemistä ja rantautumista sekä liikkumista rajatulla alueella. Sudenpentu osaa nousta turvallisesti erilaisiin aluksiin ja poistua niistä turvallisesti ja rantautua venettä säästävasti.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu venerantaan ja harjoittelee ohjaajan kanssa alukseen nousemista ja rannasta lähtöä. Aluksella liikutaan lyhyt sovittu reitti ja harjoitellaan

rantautumista. Rantautumisessa huomioidaan veneessä olijoiden turvallisuus ja venettä säästävä rantautumistapa.

Johtajan tehtävä: Akela näyttää sudenpennuille esimerkkiä alukseen nousemisessa, rannasta lähtemisessä, sekä rannalle palaamisessa. Hän opastaa sudenpentuja ja antaa jokaiselle neuvoja, miten kannattaa toimia. Akela voi aluksi pitää aluksia paikallaan esimerkiksi laiturilla, rannalla tai rantavedessä, jotta jokainen saa rauhassa harjoitella. Akela kertoo, miten melalla voi työntää jollan/kanootin irti rannasta ja miten kannattaa rantautua, jotta alus pysyy kunnossa.

Liikun itse vesillä

Tavoite: Sudenpentu osaa liikkua rajatulla vesialueella itsenäisesti. Sudenpentu hallitsee pienen aluksen (esim. kajakki, kanootti, jolla, soutuvene) liikuttamiseen tarvittavat taidot ja kokeilee erilaisia tapoja liikuttaa alustaan.

Kuvaus: Sudenpennut harjoittelevat pienen aluksen hallintaa. Sudenpennut kokeilevat erilaisia melonta-, soutu- ja jollailutapoja sekä opettelevat muuttamaan aluksen kulkusuuntaa (kääntämään alusta).

Johtajan tehtävä: Akela opastaa sudenpentuja valitun aluksen käytössä ja erilaisten liikkumistekniikoiden harjoittelussa. Akela varmistaa, että harjoiteltaessa aluksen hallintaa on paikalla riittävästi ohjaajia auttamassa sudenpentuja. Lisäksi akela huolehtii siitä, että jokainen laumalainen saa myönteisen kokemuksen itsenäisestä aluksella liikkumisesta.

Tutustun erilaisiin vesikulkuneuvoihin ja tiedän niiden eroja

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa erilaisia vesikulkuneuvoja (kanootti, kajakki, soutuvene, jolla). Sudenpentu tietää, mitä varusteita tarvitaan eri vesikulkuneuvoilla liikkumiseen. Sudenpentu ymmärtää, millaiseen käyttöön ja millaisiin vesistöihin erilaiset vesikulkuneuvot soveltuvat.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu erilaisiin vesikulkuneuvoihin ja vertailee niitä toisiinsa.

Johtajan tehtävä: Akela järjestää mahdollisuuden nähdä ja kokeilla rannalla erilaisia vesikulkuneuvoja. Akela suunnittelee, mikä on laumalle mielekäs tapa tutustua erilaisiin vesikulkuneuvoihin ja valmistautuu kertomaan vesikulkuneuvoista ja niihin liittyvistä varusteista sudenpennuille.

Tunnen käyttämäni vesikulkuneuvon tärkeimmät osat

Tavoite: Sudenpentu tutustuu vähintään yhteen pienvenetyyppiin ja osaa nimetä sen tärkeimmät osat. Sudenpentu tietää, mitä varten mikäkin osa on.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu kanoottiin, kajakkiin, jollaan tai soutuveneeseen ja opettelee nimeämään sen tärkeimmät osat.

Johtajan tehtävä: Akela perehdyttää sudenpennut käytettävän pienveneen eri osiin ja auttaa sudenpentuja päättämään, mihin niitä kyseisessä aluksessa tarvitaan.

Vyyhdin köyden

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, miksi köysiä säilytetään vyyhdittyinä, ja osaa vyyhtiä köyden.

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee köyden vyyhtimistä eri tavoilla ja oppii, miten vyyhti lukitaan.

Johtajan tehtävä: Akela varaa sopivia köysiä vyyhtimistä varten. Akela kertoo, miksi köysiä säilytetään vyyhdittyinä ja näyttää, miten köysi vyyhditään. Akelan on hyvä huomioida, että sudenpentu ei jaksaa vyyhtiä kovin painavaa ja pitkää köyttä, ja että harjoitteluun voi hyvin käyttää kevyttä ja lyhyttä köyttä. Lisäksi pienissä vesikulkuneuvoissa riittää usein melko ohut ja lyhyt köysi, jonka vyyhtiminen on helppoa. Akela näyttää, missä vyyhdittyjä köysiä säilytetään, ja kertoo, missä tilanteissa köysiä ei pidetä vyyhdittyinä.

MIEHISTÖN JÄSEN

Jäljen tavoite: Sudenpentu osaa olla miehistön jäsen aluksella ja toimia turvallisesti ja yhteistyössä muiden kanssa.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu harjoittelee turvallista toimintaa aluksella, ja miten olla miehistön jäsen

Osallistun purjehdukselle

Tavoite: Sudenpentu osaa toimia aluksella turvallisesti, ja tietää että miehistöllä on aluksessa tehtäviä.

Kuvaus: Lauma osallistuu purjehdukselle lippukunnan omalla aluksella tai jollain muulla aluksella. Purjehduksen aikana sudenpentu oppii, miten veneessä käyttäydytään turvallisesti. Sudenpentu osallistuu yhdessä muiden kanssa aikuisen opastuksella aluksen tehtäviin.

Johtajan tehtävä: Akela sopii aluksen kipparin kanssa purjehduksesta sekä työnjaosta ja toiminnasta purjehduksen aikana. Akelan/kipparin tehtävänä on saada sudenpennut ymmärtämään, miksi turvallinen toiminta on välttämätöntä vesillä. Perussääntöjä vesillä: pelastusliivejä käytetään aina vesillä, kipparia / kapteenia on toteltava, vesillä ei turhaan huudella (ettei luulla hätämerkiksi), veneessä liikutaan rauhallisesti ja toimitaan putoamis-/kaatumisriskiä välttäen (esim. pidetään aina yhdellä kädellä kiinni jostain). Jos kippari hoitaa ohjeistuksen, akelan tehtävänä on varmistaa, että sudenpennut kuuntelevat ja akelan on jaksettava muistuttaa säännöistä riittävän monta kertaa, jotta säännöt menevät perille. Kippari ja miehistö ottavat sudenpennut mukaan erilaisiin tehtäviin purjehduksen aikana (aluksen ohjaaminen, köysien vyyhtiminen, purjepeitteiden poistaminen ja laittaminen takaisin, lokikirjan täyttäminen), akela rohkaisee sudenpentuja kokeilemaan ja auttaa oppimisessa.

Teen veneilyssä tarvittavan solmun

Tavoite: Sudenpentu osaa tehdä veneilyssä tarvittavan solmun ja tietää mihin sitä käytetään.

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee veneilyssä tarvittavan (siansorkka, kahdeksikko, paalusolmu, vetosolmu) solmun tekoa. Lauma pohtii missä ja miten solmua käytetään.

Johtajan tehtävä: Akela toimii asiantuntijana, ohjaa ja neuvoa. Akela varaa kokoontumiseen riittävästi solmunaruja, jotta jokainen sudenpentu pääsee kokeilemaan solmun tekoa. Voi myös olla hyvä, että akela kutsuu harjoitteluavuksi mukaan esimerkiksi lippukunnan samoajia. Jos aktiviteetti tehdään purjehduksella apuna toimivat miehistön jäsenet.

Tiedän miten aluksen sisätiloissa toimitaan

Tavoite: Sudenpentu tietää, miten veneessä asutaan ja eletään.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu, miten arkipäiväiset asiat tehdään veneessä (miten veneen vessaa käytetään, missä on keittiö, missä nukutaan, missä ovat EA-välineet). Sudenpentu saa harjoittelee toimimista ja liikkumista veneen sisätiloissa myös aluksen ollessa liikkeessä.

Johtajan tehtävä: Akela tai kippari toimii asiantuntijana ja esittelee sudenpennuille veneen sisätilat ja kertoo miten siellä toimitaan. Akela tai kippari vastaa sudenpentujen kysymyksiin ja kannustaa kokeilemaan ja katsomaan, mitä luukkujen ja ovien takaa löytyy.

Jokainen alus on erilainen. Tämän aktiviteetin tehtävänä on tutustuttaa sudenpennut lippukunnan alukseen tai siihen alukseen, jota lauma pääsääntöisesti käyttää. Kaikki vinkit eivät toimi kaikissa aluksissa, vaan johtaja valitsee omalle ryhmälle ja käytettyyn alukseen sopivat vinkit.

Harjoittelen aluksen ohjaamista

Tavoite: Sudenpentu osaa ohjata alusta aikuisen valvonnassa ja ohjauksessa.

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee aluksen ohjaamista aikuisen opastuksella.

Johtajan tehtävä: Kippari tai miehistön jäsen ohjeistaa ja neuvoa. Akelan tehtävänä on rohkaista sudenpentuja kokeilemaan ja auttaa huomaamaan, että ohjatessa ei voi tehdä omia ratkaisuja vaan pitää kuunnella muita. Hän myös opastaa sudenpentuja odottamaan omaa vuoroaan ja keksii tarvittaessa vuoroaan odottaville muuta mielenkiintoista tekemistä. Vuoroaan odottavat voivat esimerkiksi tehdä navigointi- tai köysiharjoituksia. Akelankin on tärkeätä tietää veneen ohjaamisen perusteita vaikka hän ei toimisi ruorimiehenä tai kipparina. Aikuiset antavat sudenpentujen oikeasti ohjata alusta ja pitää se hallinnassaan.

Tiedän, miten varustaudun purjehdukselle

Tavoite: Sudenpentu osaa pukeutua purjehdukselle ja pakata muut tarvittavat varusteet.

Kuvaus: Sudenpennut mieltivät yhdessä purjehduksella tarvittavia vaatteita ja varusteita sekä harjoittelevat pakkaamista.

Johtajan tehtävä: Akela varaa kokoontumiseen mukaan sopivia tarvikkeita. Hän neuvoa ja ohjeistaa sudenpentuja valintojen tekemisessä. Akela ohjeistaa pakkaamaan varusteita sellaiselle purjehdukselle, jolle lauma on osallistumassa; jos mennään iltapurjehdukselle kesällä on varustus erilainen kuin viikonloppupurjehdus syksyllä.

Akela ohjaa sudenpentuja hoksaamaan, miten ja miksi vesille kannattaa pukeutua lämpimästi ja tuulenpitävästi. Vaikka asiaa on harjoiteltu, voi akelan olla hyvä varata ensimmäisille iltapurjehduksille varavaatteita mukaan.

Opettelen heittämään pelastusköyttä

Tavoite: Sudenpentu osaa heittää pelastusköyttä.

Kuvaus: Sudenpennut harjoittelevat pelastusköyden heittämistä.

Johtajan tehtävä: Akela toimii asiantuntijana, ohjaa ja neuvoo. Tarvittaessa akela kannustaa yrittämään uudelleen, jos vaikea tehtävä ei heti onnistu. Jos pelastusköyden heittämistä harjoitellaan veden läheisyydessä, huolehtii akela turvallisuudesta.

Osallistun rantautumisen jälkeiseen veneen selvittämiseen

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, miksi vene pitää selvittää rantautumisen jälkeen.

Kuvaus: Sudenpentu osallistuu rantautumisen jälkeiseen veneen selvittämiseen

Johtajan tehtävä: Akela varmistaa, että jokaisella sudenpennulla on omalle osaamiselle ja voimille sopiva tehtävä. Akela kannustaa, rohkaisee ja antaa palautetta.

Tutustun aluksen moottoriin

Tavoite: Sudenpentu tietää, että alus liikkuu eteenpäin moottorilla.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu aluksen moottoriin, ja miten moottori liikuttaa alusta eteenpäin.

Johtajan tehtävä: Akela tai kippari esittelee aluksen konehuoneen ja moottorin. Aikuinen auttaa sudenpentuja tekemään huomioita ja hoksaamisia moottorista ja sen toiminnasta. Lisäksi aikuiset vastaavat sudenpentujen esille nostamiin kysymyksiin.

Tiedän miten toimin, jos joku putoaa yli laidan

Tavoite: Sudenpentu tietää mitä tekee, jos hän tai joku muu putoaa yli laidan.

Kuvaus: Sudenpentu miettii mitä tulee tehdä, jos vene kaatuu tai itse putoaa veteen, ja mitä tulee tehdä, jos joku muu putoaa veteen. Lauma harjoittelee yhdessä oikeat toimintatavat.

Johtajan tehtävä: Akela ohjeistaa ja kertoo miten toimitaan. Jos pelastautumista harjoitellaan käytännössä, vastaa akela harjoittelun turvallisuudesta. Akela kertoo, että pelastamista ja pelastautumista harjoitellaan, jotta osataan toimia tositilanteessa. Henkilön tippuminen aluksesta mereen voi olla sudenpennuista pelottavaa. Harjoittelu auttaa hälventämään sudenpentujen pelkoja. Akelan tulee varoa, ettei ruoki sudenpentujen pelkoja, mutta vaaroja ei saa myöskään vähätellä.

MERENKULKIJA

Jäljen tavoite: Sudenpentu tuntee tavallisimmat vesillä liikkumisen säännöt ja merimerkit. Sudenpentu ymmärtää, miksi vesillä liikkumiseen tarvitaan yhteisiä sääntöjä ja tietää, mistä voi saada lisää tietoa turvallisesta vesillä liikkumisesta.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu tutustuu tärkeimpiin vesillä liikkumisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Hän harjoittelee seuraamaan omaa liikkumistaan merikartalla ja tunnistaa tavallisimpia venetyyppejä. Sudenpentu harjoittelee huomioimaan turvallisuuden vesillä tapahtuvassa toiminnassa.

Tunnistan tavallisimpia alustyyppiejä

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa tavallisimmat alustyyppit ja tietää, millaisissa tarkoituksissa niitä voidaan vesillä hyödyntää. Sudenpentu ymmärtää, miten erilaiset liikkumistavat vaikuttavat alusten rakenteeseen (mitä alusta liikutetaan lihasvoimalla, mitä polttoaineella ja mitä tuulella).

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee yhdessä laumansa kanssa erilaisten alustyyppien eroja.

Johtajan tehtävä: Akelan tehtävänä on koota sopivaa harjoittelumateriaalia alustyyppiehin tutustumista varten, sekä miettiä aiheeseen sopivia leikkejä ja harjoituksia, joiden avulla lauma voi yhdessä oppia.

Tutustun laumani kanssa vesillä liikkumisen jokamiehenoikeuksiin

Tavoite: Sudenpentu tuntee vesillä liikkumisen yleiset jokamiehenoikeudet ja -velvollisuudet. Sudenpentu osaa toimia vesillä liikkueessaan vastuullisesti ja luontoa kunnioittaen. Sudenpentu ymmärtää, mihin jokamiehenoikeudet ja -velvollisuudet perustuvat.

Kuvaus: Lauma tutustuu vesillä liikkumiseen ja kalastamiseen liittyviin jokamiehenoikeuksiin.

Johtajan tehtävä: Akela keskustelee sudenpentujen kanssa jokamiehenoikeuksista ja -velvollisuuksista. Jokamiehenoikeuksia on hyvä nostaa esille useampaan otteeseen lauman kokoontumisten aikana aina niiden ollessa ajankohtaisia.

Tunnen tavallisimmat merimerkit

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa tavallisimmat merimerkit ja tietää, miten niitä hyödynnetään vesillä liikkueessa.

Kuvaus: Sudenpentu harjoittelee yhdessä laumansa kanssa erilaisten viittojen ja turvalaitteiden tunnistamista.

Johtajan tehtävä: Akela varmistaa, että laumalla ja tarvittaessa akelalla itsellään on riittävät tiedot merimerkkeihin tutustumista varten. Tarvittaessa Akela voi harjoitella merimerkit ensin itse, tai tutustua niihin yhdessä sudenpentujen kanssa, jolloin koloiltaan voi kutsua mukaan jonkun merimerkit paremmin tuntevan henkilön. Akela valmistelee aktiviteetin harjoitukset sudenpennuille ja hankkii tarvittavat materiaalit. Tarvittaessa kokoukseen voi kutsua paikalle opettamaan jonkun navigointitaitoisen henkilön.

Tutustun merikarttaan

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa merikartassa käytetyt värit, tietää missä on karttapohjoinen ja ymmärtää, miten karttaa voidaan hyödyntää vesillä liikkumiseen. Sudenpentu tunnistaa tavallisimmat merikarttamerkit.

Kuvaus: Sudenpentu perehtyy merikarttaan ja sen hyödyntämiseen navigoinnissa. Sudenpentu tutustuu vesillä liikkumisessa keskeisiin käsitteisiin, kuten väylä, viitta ja linjataulu. Sudenpentu tietää, miten kartasta seurataan veden syvyyttä ja tietää mikä on karttapohjoinen.

Johtajan tehtävä: Akelan tehtävänä on valmistella harjoituksia, joiden avulla sudenpennut voivat askel kerrallaan tutustua merikarttaan. Tietoa merikartoista voi itse kerrata esimerkiksi Traficomin nettisivujen avulla. Merikarttaan voi luontevasti tutustua myös osana muuta suunnistuksen harjoittelua, esimerkiksi karttapohjoisen ja ilmansuuntien opetteluun voi yhdistää suunnistuksen harjoitteluun. On tärkeää varata riittävästi karttamateriaalia ja mahdollisesti merikarttamerkkien selitteitä harjoittelua varten.

Tunnen yleisimmät veneen osat ja varusteet

Tavoite Sudenpentu tunnistaa tavallisimmat veneen osat ja tietää niiden merkityksen veneen liikuttamisen ja turvallisuuden kannalta.

Kuvaus sudenpentu perehtyy veneen osiin ja niiden nimiin yhdessä laumansa kanssa. Sudenpentu tietää, mikä veneen eri osien merkitys on.

Akelan tehtävä Akelan tehtävänä on koota tarvittava materiaalia ja perehdyttää sudenpennut erilaisiin veneen osiin. Tarvittaessa akela voi harjoitella veneen osia yhdessä sudenpentujen kanssa.

Löydän karttamerkkiä vastaavan merimerkin

Tavoite: Sudenpentu löytää itsenäisesti merikarttamerkin vastineen vesiltä.

Kuvaus: Lauma lähtee vesille/retkelle ja sudenpennut etsivät itsenäisesti ympäristöstä merikarttamerkin vastineita.

Johtajan tehtävä: Akelan tehtävänä on opettaa sudenpennuille, miten kartassa näkyvät erilaiset merkit voi löytää luonnosta. Ennen retkeä on hyvä kerrata

merimerkit ja merikarttamerkit. Retkelle tai purjehdukselle voi ottaa myös mukaan karttamerkkien selitteen.

Seuraan kulkuamme merikartalla

Tavoite: Sudenpentu hahmottaa, miten omaa tai muiden alusten liikkumista voi seurata merikartalla.

Kuvaus: Sudenpentu seuraa aikuisen opastuksella kulkua merikartalla erilaisia kiintopisteitä hyödyntäen. Sudenpennut keskustelevat yhdessä näkyvistä kiintopisteistä ja seuraavat niiden karttavastineiden avulla omaa etenemistään kartalla.

Akelan tehtävä: Akela auttaa sudenpentuja seuraamaan omaa etenemistään merikartalla. Apuna voi käyttää esimerkiksi sähköisiä navigointivälineitä, navigoinnin mobiilisovelluksia tai valmiiksi karttaan piirrettyä reittiä/reittipisteitä. Akela auttaa sudenpentuja ilmansuuntien hahmottamisessa, karttamerkkien ja niiden luonnollisten vastineiden yhdistämisessä, sekä kiintopisteiden hyödyntämisessä oman sijainnin seurannassa. Sudenpentuja voi ohjata miettimään sijaintia antamalla vihjeitä sopivista kiintopisteistä. Aktiviteetti kannattaa toteuttaa vesialueella, jossa on tarpeeksi tiheässä merenkulun turvalaitteita, jotta kartan seuraaminen ja vertaaminen on helppoa ja hahmotettavaa. Karttakopiot kannattaa laminoida, jos niitä hyödynnetään vesillä. Tällöin ne kestävät pidempään ja niihin voi tehdä erilaisia reittejä ja merkintöjä esimerkiksi kalvotussilla. Ennalta suunniteltua reittiä voidaan tutkia jo etukäteen esimerkiksi koloillassa tai rannalla ennen vesille lähtöä.

Osallistun lokikirjan pitämiseen

Tavoite: Sudenpentu tietää mikä on lokikirja, ja miksi siihen kirjataan vesillä merkintöjä. Sudenpentu osaa havainnoida purjehduksen kulkua, säätilaa ja purjehduksen osallistujamäärää, sekä tehdä niistä lokikirjamerkinnän.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu lokikirjaan ja lokikirjan pitoon vesillä. Sudenpentu tietää, mitä asioita lokikirjaan kirjoitetaan. Sudenpennut keskustelevat akelan avustuksella erilaisten lokikirjamerkintöjen merkityksestä. Sudenpentu harjoittelee sään, sijainnin ja toteutetun retken kuvausta ja kokeilee sen jälkeen lokikirjamerkinnän tekemistä.

Johtajan tehtävä: Akela kerää tietoa ja harjoitusmateriaalia lokikirjamerkintöjen tekemistä varten. Akela ohjaa sudenpentujen keskustelua ja auttaa heitä hahmottamaan havainnoitavien asioiden merkityksen aluksen turvallisen etenemisen kannalta. Aluksella ollessa, Akela tai kippari neuvoa sudenpentua merkinnän tekemisessä ja huolehtii, että jokainen pääsee kokeilemaan merkinnän tekemistä.

Lokikirja on aluksilla pidettävä päiväkirja. Lokikirja on usein ainoa luotettava todistuskappale kaikista aluksen suorittamista matkoista, minkä vuoksi lokikirjan

pidossa on noudatettava sovittua järjestystä ja selvyyttä. Lokikirjaa täytetään aina lyijykynällä, sillä lyijykynällä tehdyt merkinnät säilyvät kastuneessakin paperissa. Tyypillisesti lokikirjaan kirjataan kulkutiedot (kuinka pitkä matka on kuljettu ja missä, kuka on toiminut kipparina ja förstinä), säätiedot, purjehduksilla mukana olleet henkilöt, aluksella tehdyt huoltotoimenpiteet, tankkaukset, septitankin tyhjennykset, vesitankin täytöt sekä varuste- ja muonatäydennykset. Joissakin lokikirjoissa on mukana myös ”hupisivut”, joille voi kirjoittaa vapaammin kokemuksia purjehdukselta. Lokikirjaa on pidettävä huolellisesti ja sitä on täytettävä selkeällä käsialalla. Jos lokikirjaan tulee virhe, sitä ei pyyhitä pois tai peitetä, vaan virheen päälle vedetään viiva ja korjaukset merkitään selkeästi.

Tutustun alueeni vesillä toimivaan viranomaiseen

Tavoite: Sudenpentu tietää, ketkä viranomaiset toimivat oman alueen vesillä ja mitä heidän tehtäviinsä kuuluu. Sudenpentu oppii tuntemaan alueella toimivia viranomaisia ja tietää, miten heihin saa yhteyden.

Kuvaus: Sudenpentulauma vierailee viranomaisen luona tai viranomaisen edustaja tulee sudenpentulauman vieraaksi koloiltaan tai muuhun lippukunnan tapahtumaan.

Akelan tehtävä: Akelan tehtävänä on ottaa yhteyttä alueella toimivaan viranomaiseen ja sopia vierailusta yhdessä heidän kanssaan. Koloiltaa varten akela voi suunnitella itsenäisesti tai yhdessä viranomaisen kanssa toiminnallisia harjoituksia, joiden avulla viranomaisen ja hänen edustamansa organisaation toiminta tulee sudenpennulle tutuksi.

Tutustun alueeni vesillä toimivaan yhdistykseen

Tavoite: Sudenpentu tietää, millaista toimintaa oman alueen vesillä järjestetään. Sudenpentu tutustuu toisen yhdistyksen toimintaan ja saa uusia ideoita vesiluonnossa liikkumiseen.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu alueen vesillä toimivaan yhdistykseen.

Akelan tehtävä: Akelan tehtävänä on olla yhteydessä esimerkiksi paikalliseen pursiseuraan, melontaseuraan, jollakerhoon, merihistorialliseen yhdistykseen tai muuhun mahdolliseen yhteistyötahoon ja sopia esimerkiksi vierailusta koloiltaan tai sudenpentulauman vierailusta yhdistyksen alukselle/alueelle/tiloihin.

SUOMI

Jäljen tavoite: Sudenpentu tuntee Suomea ja suomalaista kulttuuria.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu tutustuu suomalaisiin tapoihin ja perinteisiin.

Tutustun suomalaiseen itselleni vieraaseen kaupunkiin

Tavoite: Sudenpentu tuntee suomalaisia paikkakuntia. Hän osaa sijoittaa oman paikkakuntansa Suomen kartalle.

Kuvaus: Sudenpennut valitsevat yhdessä jonkin suomalaisen paikkakunnan ja sen kohteen. He perehtyvät toiminnallisesti kyseisen kunnan tai kaupungin nähtävyyksiin.

Johtajan tehtävä: Akela auttaa sudenpentuja paikkakunnan valinnassa. Hyvä vaihtoehto on myös tutustua pääkaupunki Helsinkiin. Johtaja valitsee ryhmälleen sopivan toteutustavan ja varaa siihen tarvittavat välineet.

Akela hyödyntää nokkapentua esimerkiksi välineiden ja töiden jakamisessa. Akela voi myös antaa ohjeet ensin nokkapennulle, joka ohjeistaa muun ryhmän.

Leikin suomalaisten perinneleikkiä

Tavoite: Sudenpentu kokee leikkimisen iloa. Hän toimii yhteistyössä muiden kanssa.

Kuvaus: Sudenpennut leikkivät perinteisiä suomalaisia leikkejä.

Johtajan tehtävä: Akela ohjeistaa leikit tai tukee sudenpentuja niiden ohjeistamisessa. Hän varmistaa, että jokainen sudenpentu ymmärtää leikkiohjeet viimeistään harjoituskierroksen jälkeen. Jos valituissa leikeissä tarvitaan jotain välineitä, akela varaa ne paikalle. Akela kannustaa leikkijöitä ja osallistuu myös itse leikkiin.

Valmistan ja maistan suomalaista perinneruokaa

Tavoite: Sudenpentu tuntee suomalaista ruokaperinnettä.

Kuvaus: Lauma valmistaa jotakin suomalaista perinneruokaa ja maistaa itse tekemäänsä ruokaa.

Johtajan tehtävä: Akela auttaa sudenpentuja valitsemaan sopivan ruokalajin tai päättää asian itse. Akela selvittää etukäteen sudenpentujen mahdolliset ruoka-aineallergiat tai erityisruokavaliot. Akela hankkii tarvittavat raaka-aineet ja välineet. Hän auttaa sudenpentuja tarpeen mukaan reseptin lukemisessa ja ohjeiden noudattamisessa. Akela kannustaa ja rohkaisee sudenpentuja tekemään itse, turvallisuudesta kuitenkin huolehtien.

Tiedän ketkä kaikki ovat suomalaisia

Tavoite: Sudenpentu tuntee suomalaisia vähemmistöjä.

Kuvaus: Lauma perehtyy johonkin suomalaiseen vähemmistöön ja sen kulttuuriin.

Johtajan tehtävä: Akela huolehtii siitä, että aktiviteetin yhteydessä ei korosteta stereotypioita, vaan ohjaa sudenpentujakin pois ennakkoluuloista. Tarvittaessa akela perehtyy asioihin etukäteen luotettavilla nettisivustoilla tai kysymällä apua vähemmistön edustajalta.

Akela ohjaa sudenpentuja valmistautumaan mahdollisiin vierailijoihin tai vierailuihin. Hän kannustaa sudenpentuja uteliaisuuteen ja kysymyksiin. Tarvittaessa akela varaa paikalle toteutusvinkissä mainitut materiaalit.

Tiedän mistä Suomi tunnetaan maailmalla

Tavoite: Sudenpentu tunnistaa suomalaisia asioita.

Kuvaus: Lauma perehtyy suomalaisiin tuotteisiin tai henkilöihin.

Johtajan tehtävä: Akelan tärkeä tehtävä on johdattaa sudenpennut aiheen äärelle. Moni sudenpentu ei välttämättä osaa etukäteen hahmottaa suomalaisia henkilöitä tai keksintöjä maailmalta. Akelan tehtävänä on johdattaa sudenpennut huomaamaan suomalaisuutta ympärillään.

Akela kannustaa ja ohjaa sudenpentuja valitussa toteuttamistavassa. Tarvittaessa akela auttaa myös välineiden hankinnassa.

Teen suomalaisen perinnekäsityön

Tavoite: Sudenpentu tuntee suomalaista käsityöperinnettä.

Kuvaus: Sudenpentu valmistaa jonkin taidoilleen sopivan perinnekäsityön.

Johtajan tehtävä: Akelan tehtävänä on valita ryhmälleen sopiva käsityö. Hän varaa tarvittavat materiaalit. Akela voi myös pyytää kokoontumiseen mukaan esimerkiksi sudenpentujen huoltajia tai vanhempien ikäkausien partiolaisia lisäkäsiksi auttamaan. Akelan on hyvä tehdä valittu käsityö ensinnä itse valmiiksi, jotta hän tuntee työn haastavat kohdat ja jotta hänellä on koloillassa mukana malli, jota sudenpennut voivat tutkia.

Tutustun suomalaiseen taiteeseen

Tavoite: Sudenpentu tuntee suomalaisia taideteoksia tai taiteilijoita.

Kuvaus: Sudenpennut perehtyvät suomalaiseen taiteeseen toiminnallisella tavalla. Tutustuttavana voi olla yksittäinen teos, tai teoksia monilta eri taiteenaloilta.

Johtajan tehtävä: Akelan tehtävänä on nostaa esille suomalaisen taiteen monipuolisuuden lisäksi sitä, että taiteen parissa ei ole olemassa yhtä oikeaa mielipidettä. Se teos, josta joku toinen pitää, ei välttämättä miellytä toista. Akela voi

oman mielenkiintonsa ja harrastuneisuuteensa avulla johdattaa sudenpennut huomaamaan erilaisia yksityiskohtia teoksissa tai taustoittaa niiden syntyhistoriaa. Akela huolehtii siitä, että jokaisen sudenpentu tulee kuulluksi ja saa turvallisesti kertoa oman mielipiteensä.

Tutustun suomalaiseen kansansatuun

Tavoite: Sudenpentu tuntee suomalaista kansanperinnettä.

Kuvaus: Lauma tutustuu yhteen tai useampaan suomalaiseen kansansatuun toiminnallisella tavalla.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee ryhmälleen sopivan suomalaisen kansansadun. Kirjastonhoitajat osaavat tarvittaessa auttaa sadun valinnassa. Myös toteutustapa kannattaa valita ryhmän kiinnostuksen kohteen mukaan. Akela voi myös tarvittaessa jakaa ryhmää niin, että kukin pentu löytää itselleen sopivan tavan tutustua satuun.

ILMASTOSANKARI

Jäljen tavoite: Sudenpentu ottaa ympäristön huomioon teoissaan ja toiminnassaan.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu harjoittelee ilmastovastuullista toimintaa. Hän opettelee huomaamaan omat vaikutusmahdollisuutensa ilmastonmuutoksen hillinnässä ja muussa ympäristötyössä.

Tiedän, mitä ilmasto tarkoittaa

Tavoite: Sudenpentu osaa erottaa sään ja ilmaston toisistaan.

Kuvaus: Sudenpentu tekee havaintoja säästä ja miettii, millaisia säät yleensä ovat tähän aikaan vuodesta.

Johtajan tehtävä: Akela ottaa selvää pitkän aikavälin lämpötiloista ja sade- tai lumimääristä paikkakunnilla. Akela keskustele lauman kanssa siitä, miten tehdyt säähavainnot sopivat yhteen pitkän aikavälin havaintojen kanssa. Akela selittää sudenpennuille yksinkertaisesti, mitä ilmaston muuttuminen tarkoittaa ja miksi sitä ei välttämättä huomaa päivän säästä.

Kuuntelen ympäristöaiheisen tarinan

Tavoite: Sudenpentu tuntee myötätuntoa ympäristön muuttumisesta kärsiviä eläimiä ja ihmisiä kohtaan.

Kuvaus: Lauma kuuntelee ympäristöaiheista satua tai muuta lastenkirjaa esimerkiksi iltasaduksi.

Johtajan tehtävä: Akela etsii sopivan tarinan ja lukee sen laumalle ääneen.

Tiedän, miksi talvi on Suomen luonnossa tärkeä

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, että Suomen luonto on sopeutunut neljään vuodenaikaan.

Kuvaus: Lauma tutkii lumen merkitystä luonnossa.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivan aktiviteetin ja hankkii tarvikkeet. Akela auttaa sudenpentuja hoksaamaan, mikä merkitys lumella on Suomen talvessa.

Harjoittelen energiansäästöä

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, että energia ei synny itsestään, ja säästämällä energiaa säästää myös luontoa.

Kuvaus: Sudenpentu pohtii eri tapoja säästää energiaa kotona, partiossa tai koulussa. Lauma keskustele siitä, mitä jokainen voi tehdä säästääkseen energiaa.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee omalle laumalleen ja tapaamispaikkaan sopivan tavan harjoitella energiansäästöä. On hyvä, jos sudenpennut pääsevät pohtimaan

teemaa toiminnallisesti. Akela varmistaa, että kaikki pääsevät kokeilemaan valittua toimintaa.

Tutustun uusiutuvaan energiaan

Tavoite: Sudenpentu tietää, että energiaa voidaan tuottaa tuulen, auringon ja biomassan avulla.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu toiminnallisesti johonkin uusiutuvan energian muotoon.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivan aktiviteetin. Hän ottaa selvää mahdollisesta vierailukohteesta tai hankkii koloiltaan tai retkelle tarvittavat tarvikkeet. Akela varmistaa, että kaikilla sudenpennuilla on mahdollisuus kokeilla ja osallistua.

Teen kotona tai kololla ympäristökartoituksen

Tavoite: Sudenpentu oivaltaa, mitä asioita hänen arjessaan tehdään jo ympäristön kannalta hyvin ja mitä voisi vielä parantaa.

Kuvaus: Sudenpentu tutkii kotiaan tai koloaan ympäristöasioita silmällä pitäen.

Johtajan tehtävä: Akela suunnittelee laumalle sopivan ympäristökartoituksen. Jos kartoitus tehdään kotona, akela informoi asiasta vanhempia. Kun kartoitus on tehty, akela johdattaa lauman keskustelemaan siitä, millaisia tuloksia saatiin ja mitä opittiin. Keskustelussa on tärkeä pitää kannustava ja myönteinen ote.

Maistelen kasvisruokia

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, että kasvikset ovat hyväksi sekä itselle että ympäristölle. Sudenpentu rohkaistuu kokeilemaan uusia makuja.

Kuvaus: Sudenpentu maistaa itselleen uutta kasvisruokaa.

Johtajan tehtävä: Akela mieltii etukäteen sopivan ruokalajin ja hankkii tarvikkeet. Sopiva ruoka voi olla jonkin tutun ruoan valmistaminen kasvisversiona. Akela ohjaa ruoan valmistamista ja kannustaa sudenpentuja maistamaan lopputuotosta.

Istutan puun tai kasvin

Tavoite: Sudenpentu havainnoi kasvin kasvua ja seuraa sen etenemistä. Sudenpentu ottaa vastuuta kasvin hoidosta ja kehittää samalla omaa pitkäjänteisyyttään. Sudenpentu ymmärtää, että kasvit ovat ilmaston kannalta tärkeitä.

Kuvaus: Lauma istuttaa yhdessä puun tai pensaan kolon pihalle tai jokainen sudenpentu idättää itselleen jonkin viherkasvin. Lauma seuraa kasvien kasvua ja huolehtii niistä.

Johtajan tehtävä: Akela hankkii taimet tai siemenet sekä muut tarvittavat tarvikkeet ja välineet. Jos kasveja hoidetaan kololla, akela varmistaa, että taimia kastellaan riittävän usein.

Annan tavarankiertä

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, että kaikkea ei tarvitse saada uutena, ja opettelee samalla omista tavaroistaan luopumista.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu tavaroiden vaihtamiseen tai kirpputoriin.

Johtajan tehtävä: Akela informoi sudenpentujen perheitä tapahtumasta. Akela huolehtii, että kaikilla on mahdollisuus osallistua mutta sudenpennuille ei tule painetta siitä, jos jollakulla ei ole sopivaa vaihdettavaa tai annettavaa tavaraa juuri nyt. Kun kirpputori tai tavaravaihto on ohi, akela huolehtii mahdollisten yli jääneiden tavaroiden kierrätyksen.

Tutustun roskan uuteen elämään

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, mitä jätteille tapahtuu sen jälkeen, kun ne on heitetty roskeen.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu jätteiden kierrättämiseen ja tavarankiertoon.

Johtajan tehtävä: Akela tutustuu etukäteen paikkakunnan jätehuoltoon ja valitsee sopivan tavan tutustua siihen. Jos lauma tekee vierailukäynnin, akela valitsee kohteen yhdessä lauman kanssa ja sopii vierailusta.

Otan kantaa ympäristön puolesta

Tavoite: Sudenpentu rohkaistuu ilmaisemaan itseään ja oman mielipiteensä. Sudenpentu kokee, että hänen ajatuksillaan on merkitystä.

Kuvaus: Sudenpennut kertovat oman näkemyksensä ympäristön suojelemisesta muille.

Johtajan tehtävä: Akela hankkii tarvikkeet aktiviteettiä varten ja miettii yhdessä sudenpentujen kanssa sopivan kohderyhmän, jolle nämä voivat kertoa mielipiteensä. Akela rohkaisee jokaista sudenpentua osallistumaan mielipiteen kertomiseen.

LUONNONSUOJELIJA

Jäljen tavoite: Sudenpentu ymmärtää monimuotoisen luonnon arvon ja pyrkii suojelemaan sitä omassa elämässään.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu tutustuu luonnon monimuotoisuuteen toiminnallisesti. Sudenpentu harjoittelee tekoja, joilla hän voi suojella luontoa lähellä tai kaukana.

Tutkin lähiympäristöni monimuotoisuutta

Tavoite: Sudenpentu näkee luonnon monimuotoisuuden ympärillään.

Kuvaus: Lauma tutkii luonnon monimuotoisuutta läheisessä elinympäristössä.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee sopivan tutkimuskohteen ja aktiviteetin sekä hankkii mahdolliset tarvikkeet. Akela ohjaa sudenpentuja huomaamaan erilaisia asioita lähiluonnossa.

Mietin, miksi luonnon monimuotoisuus on tärkeää

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää luonnon monimuotoisuuden arvon.

Kuvaus: Lauma pohtii yhdessä luonnon monimuotoisuuden merkitystä.

Johtajan tehtävä: Akela pohjustaa ja ohjaa keskustelua. Akela huolehtii, että kaikki sudenpennut saavat ilmaista näkemyksensä.

Tutustun ravintoketjuun tai muihin lajien välisiin suhteisiin

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, että lajit tarvitsevat luonnossa toisiaan.

Kuvaus: Lauma tutustuu lajien välisiin suhteisiin leikin avulla.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee teemaan sopivan leikin ja ohjaa sen. Akelan on hyvä varmistaa, että hän osaa kertoa hiukan leikin taustasta: millä tavalla leikissä esiintyvät lajit ovat sidoksissa toisiinsa.

Tutustun uhanalaiseen lajiin ja sen suojeluun

Tavoite: Sudenpentu tietää, että uhanalaisia lajeja voidaan auttaa.

Kuvaus: Lauma tutustuu johonkin uhanalaiseen lajiin sekä siihen, miten sitä suojellaan.

Johtajan tehtävä: Akela perehtyy sopivaan lajiin ensin itse ja valitsee sopivan aktiviteetin. Akela hankkii tarvittavat tarvikkeet tai sopii vierailusta.

Tutustun kahteen erilaiseen luontotyyppiin

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää erilaisten elinympäristöjen tärkeyden.

Kuvaus: Lauma vierailee kahdessa erilaisessa luontokohteessa. Lauma tutkii luontoa molemmissa kohteissa ja vertailee niissä tehtyjä havaintoja.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee tutkittavat kohteet (mielellään yhdessä lauman kanssa) ja tiedottaa niihin tehtävistä retkistä. Tämän askeleen voi toteuttaa esimerkiksi kahtena eri koloiltana tai yhden päiväretken aikana. Akela tutustuu kohteisiin etukäteen ja valitsee sopivat tehtävät kussakin kohteessa toteutettaviksi.

Kitken vieraskasvilajeja

Tavoite: Sudenpentu osallistuu konkreettisesti luonnon suojelemiseen.

Kuvaus: Sudenpentu kitkee vieraskasvilajeja yhdessä laumansa kanssa.

Johtajan tehtävä: Akela etsii sopivan kohteen kitkettäväksi ja hankkii tarvittaessa maanomistajan luvan. Akela hankkii sudenpennuille työhanskat ja jätesäkkejä ja huolehtii kitketyn kasvijätteen asiallisesta hävittämisestä.

Teen pöntön tai pesän

Tavoite: Sudenpentu tekee konkreettisen teon luonnon puolesta.

Kuvaus: Sudenpentu askartelea tai nikkaroi pönttöjä tai pesiä yhdessä lauman kanssa.

Johtajan tehtävä: Akela hankkii tarvikkeet ja työkalut ja perehtyy askartelu- tai nikkarointiohjeeseen etukäteen. Akela ohjaa askartelua tai nikkarointia. Jos lauma on suuri, tähän koloiltaan kannattaa pyytää avuksi muita lippukunnan johtajia, samoajia, tarpoja tai sudenpentujen vanhempia.

Lajittelen laumani kanssa jätteitä ja tutustun kompostin toimintaan

Tavoite: Sudenpentu kierrättää.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu erilaisiin kierrätysastioihin ja niiden merkintöihin sekä oppii, missä kodin ja kolon lähellä on kierrätyspisteitä. Sudenpentu ymmärtää kompostoinnin idean ja kokeilee sitä.

Johtajan tehtävä: Akela selvittää paikkakunnan lajitteluohjeet sekä etsii lähimmän kierrätyspisteen. Akela varmistaa, että kaikki sudenpennut pääsevät kokeilemaan lajittelua.

Tutustun ympäristölle haitallisiin aineisiin ja kerään roskaa

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää ympäristöä kuormittavia tekijöitä ja tietää miten jokainen voi osaltaan vähentää niitä.

Kuvaus: Sudenpentu kokeilee, miten eri aineet vaikuttavat luontoon.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivan kokeen ja hankkii siihen tarvittavat tarvikkeet. Akela varmistaa, että kaikki sudenpennut pääsevät aktiivisesti kokeilemaan ja ymmärtävät, mikä on kokeilun tarkoitus.

Teen retken arvokkaaseen luontokohteeseen

Tavoite: Sudenpentu näkee luonnon monimuotoisuutta ympärillään.

Kuvaus: Lauma tutustuu kotiseudullaan sijaitsevaan arvokkaaseen luontokohteeseen.

Johtajan tehtävä: Akela etsii sopivan kohteen ja suunnittelee sinne retken. Akela ohjaa sudenpentuja huomaamaan, mikä kohteessa on poikkeuksellista. Akela varmistaa, että kohteessa käyttäytyään hyvin ja noudatetaan sääntöjä (esim. ei poistuta poluilta, jos se ei ole kohteessa sallittua).

TUTKIJA

Jäljen tavoite: Sudenpentu innostuu luonnontieteistä ja saa kokemuksia tutkivasta oppimisesta.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu tutkii ja kokeilee.

Kokeilen erilaisia tutkimusvälineitä

Tavoite: Sudenpentu saa kokemuksen tutkimusvälineen käyttämisestä. Sudenpentu ymmärtää, mihin välinettä tarvitaan.

Kuvaus: Sudenpentu kokeilee jonkin luonnontieteellisen tutkimusvälineen käyttämistä.

Johtajan tehtävä: Akela hankkii sopivat tutkimusvälineet lauman käyttöön ja opastaa niiden käytössä.

Tiedän tutkimuksenteon periaatteita

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, että tutkimuksen teon tavoitteena on saada uutta tietoa erilaisista asioista ja tutkimusta tehdään, että tieto olisi luotettavaa.

Kuvaus: Sudenpentu pohtii yhdessä muun lauman kanssa, miksi ja miten tutkimusta tehdään.

Johtajan tehtävä: Akela valmistautuu keskustelemaan lauman kanssa miettimällä etukäteen sopivia kysymyksiä, joita sudenpennut voivat pohtia. Akela ohjaa lauman keskustelua.

Tutkin veden ominaisuuksia

Tavoite: Sudenpentu tuntee veden ominaisuuksia.

Kuvaus: Sudenpentu tutkii vettä ja sen ominaisuuksia. Sudenpentu voi tutkia vettä elinympäristönä tai esimerkiksi sen eri olomuotoja talvella.

Johtajan tehtävä: Akela hankkii tarvittavat välineet ja ohjaa tutkimuksia. Hän kannustaa jokaista sudenpentua tekemään itse ja johdattaa tarvittaessa sudenpentuja tekemään havaintoja ja huomioita tutkittavasta asiasta. Akela huolehtii, että vettä tutkittaessa toimitaan tutkimuksen teon vaiheet huomioiden: aluksi luodaan hypoteesi tai oletamus tutkimuksen tuloksesta, sen jälkeen tehdään varsinainen tutkimus ja lopuksi vielä todetaan, miten hypoteesin kävi ja mitä tutkimuksen tulokseksi oikein tuli.

Tutkin erilaisia aineita ja niiden ominaisuuksia

Tavoite: Sudenpentu saa oivalluksia kemian perusteista ja innostuu kokeilemisestä.

Kuvaus: Sudenpentu kokeilee, miten erilaiset aineet reagoivat toistensa kanssa.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivan kokeen ja hankkii siihen tarvittavat välineet ja ainekset. Tässä mainittujen vinkkien lisäksi sopivia ideoita löytyy

esimerkiksi eri yliopistojen tiedekasvatusmateriaaleista. Akela ohjaa kokeen toteutusta: ensin mietitään, mitä voisi tapahtua, sitten kokeillaan ja lopuksi mietitään vielä, mitä oikeastaan tapahtui ja mistä se mahtoi johtua.

Testaan tai rakennan

Tavoite: Sudenpentu saa oivalluksia fysiikan perusteista.

Kuvaus: Sudenpentu kokeilee, mitä tapahtuu erilaisilla liikkuvilla kappaleilla tai miten rakenne pysyy pystyssä.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivan kokeen ja hankkii siihen tarvittavat välineet ja ainekset. Akela kannustaa ja tsemppaa sudenpentuja kokeiden tekemisessä.

Kurkistan mikromailmaan

Tavoite: Sudenpentu oivaltaa, että kaikkea ei näe paljain silmin ja pienillä asioilla on suuri merkitys.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu yhdessä valittuun kohteeseen luupin tai mikroskoopin avulla tai muulla tavalla, kuten rakentamalla malleja tai tekemällä kokeita. Sopiva tutkittava aihe voi olla esimerkiksi erilaisten pintojen rakenne, solun rakenne, mikrobit tai molekyylit ja atomit.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee yhdessä lauman kanssa tutkittavan aiheen ja hankkii tarvittavat välineet. Akela ohjaa sudenpentujen kokeiluja. Akela keskustelee sudenpentujen kanssa siitä, mikä tutkittavien asioiden merkitys maailmassa on.

Ajattelen avaruuden asioita

Tavoite: Sudenpentu saa oivalluksia maailmankaikkeuden suuruudesta.

Kuvaus: Sudenpentu tutkii yhdessä valittua maapallon ulkopuolista kohdetta.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee tutkimuksen kohteen yhdessä lauman kanssa ja suunnittelee aktiviteetin. Akela hankkii tarvittavat välineet tai järjestää vierailun ja ohjaa lauman työskentelyä.

Kokeilen energialla

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää, mitä energia on ja mihin sitä tarvitaan.

Kuvaus: Sudenpentu kokeilee erilaisia energian muotoja.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee ja suunnittelee tehtävän kokeen ja hankkii tarvittavat välineet. Akela ohjaa toimintaa ja varmistaa, että kaikki sujuu turvallisesti. Hän auttaa ohjaavilla kysymyksillä sudenpentuja tekemään huomioita energiasta.

Harjoittelen koodaamista

Tavoite: Sudenpentu oppii ohjelmallista ajattelua.

Kuvaus: Sudenpentu tutustuu koodaamiseen ja kokeilee siinä tarvittavia taitoja.

Johtajan tehtävä: Akela valitsee laumalle sopivan aktiviteetin ja hankkii siinä tarvittavat tarvikkeet. Akela kannustaa sudenpentuja kokeilemaan koodaamista tai matemaattista tehtävää.

Ideoin keksinnön

Tavoite: Sudenpentu käyttää luovuuttaan ja ideoi.

Kuvaus: Sudenpentu ideoi omasta mielestään tarpeellisen tai hauskan keksinnön.

Johtajan tehtävä: Akela ohjaa ideointia ja varaa laumalle sopivat suunnittelutarvikkeet, kuten kyniä ja paperia. Jos tehtävät tehdään ulkona luonnonmateriaaleista, akela dokumentoi ideoidut keksinnöt valokuvaamalla.

VEDEN SANKARI

Jäljen tavoite: Sudenpentu toimii vesillä vastuullisesti sekä nauttii vedessä toimimisesta ja liikkumisesta.

Jäljen kuvaus: Sudenpentu tutustuu veteen ja vesiympäristöön sekä vastuullisen ja kestäväan toimintaan. Sudenpentua kannustetaan uteliaisuuteen sekä rohkaistaan kokemaan itse.

Tutkin elämää rannalla

Tavoite: Sudenpentu ymmärtää veden tärkeyden ja sen, mitä kaikkea elämää siihen liittyy.

Kuvaus: Sudenpennut havainnoivat rannan ja veden elämää tekemällä erilaisia tutkimuksia rannalla. Kohteena voivat olla esim. vesilinnut, vesikasvit, veden vaikutus rantaan tai ihmisen vaikutus rantaan.

Johtajan tehtävä: Akela huolehtii riittävän ajoissa tiedotuksen kotiin, jotta esimerkiksi yhteiset kyydit, linja-autolla kulkeminen, polkupyöräily tai kävely veden äärelle onnistuvat. Akela varmistaa sudenpentujen turvallisuuden veden äärellä. Akela ohjaa sudenpentuja ja auttaa heitä heidän tutkimuksissaan. Tämä aktiviteetti sopii hyvin toteutettavaksi myös kesäleirin tai retken yhteydessä.

Tutkin vedenalaista elämää

Aktiviteetin tavoite: Sudenpentu ymmärtää puhtaan veden tärkeyden ja sen, mitä kaikkea elämää pinnan alla on.

Aktiviteetin kuvaus: Sudenpennut havainnoivat veden elämää tekemällä erilaisia tutkimuksia rantavedessä.

Johtajan tehtävä: Akela huolehtii riittävän ajoissa tiedotuksen kotiin, jotta esimerkiksi yhteiset kyydit, linja-autolla kulkeminen, polkupyöräily tai kävely veden äärelle onnistuvat. Akela varmistaa sudenpentujen turvallisuuden veden äärellä. Akela ohjaa sudenpentuja ja auttaa heitä heidän tutkimuksissaan. Tämä aktiviteetti sopii hyvin toteutettavaksi myös kesäleirin tai retken yhteydessä.

Tutkin miksi vene kelluu ja liikkuu

Aktiviteetin tavoite: Sudenpentu ymmärtää veden ominaisuuksia.

Aktiviteetin kuvaus: Sudenpentu tutustuu kokeilemalla veden eri ominaisuuksiin.

Johtajan tehtävä: Johtaja varaa kokoontumiseen tarvittavat välineet tutkimuksille.

Johtajan tärkein tehtävä on omilla, tarvittaessa johdattelevilla, kysymyksillään saada sudenpennut tekemään havaintoja veden ominaisuuksista. Akela kannustaa ja innostaa sekä huolehtii myös siitä, että jokaisella sudenpennulla on puuhaa tutkimusten tekemisessä. Lauma kannattaa jakaa pienempiin osiin. Tarvittaessa

akela voi kutsua kokoontumiseen lisäksi mukaan esimerkiksi samoajia tai sudenpentujen huoltajia.

Osaan pukeutua oikein vesille

Tavoite: Sudenpentu osaa pukeutua oikein vesille.

Kuvaus: Sudenpentu miettii, miten vesille kannattaa pukeutua. Sudenpennut harjoittelevat seuraamaan vuodenaikoja ja säätiloja sekä pohtimaan niiden vaikutusta pukeutumiseen.

Johtajan tehtävä: Akela ohjaa sudenpentuja hoksaamaan, miten ja miksi vesille kannattaa pukeutua lämpimästi ja tuulenpitävästi. Vaikka asiaa on harjoiteltu, voi akelan olla hyvä varata ensimmäisille iltapurjehduksille varavaatteita mukaan.

Tähystän ja kiikaroin

Aktiviteetin tavoite: Sudenpentu tietää, miten tähystetään ilman kiikareita ja osaa käyttää kiikareita oikein.

Aktiviteetin kuvaus: Sudenpentu harjoittelee kiinteän ja liikkuvan kohteen tähystämistä silmämääräisesti sekä kiikareilla. Tavoitteena on tutustua lähiluonnon elämään ja oppia käyttämään tähystämisessä tarvittavia välineitä. Sudenpentu saa kokemusta kauempana olevien kohteiden tarkkailusta.

Johtajan tehtävä: Akela ohjaa sudenpentuja katsomaan ja etsimään kauempana olevia kohteita. Johtaja selvittää etukäteen sudenpentujen kiikareiden määrät ja selvittää lainausmahdollisuuksia. Kiikareista kevyemmät lintukiikarit sopivat hyvin sudenpentujen ensimmäisiin kiikarointiharjoituksiin.

Leikin vedessä

Aktiviteetin tavoite: Sudenpentu tuntee olonsa kotoisaksi vedessä.

Aktiviteetin kuvaus: Sudenpennut leikkivät vedessä erilaisia leikkejä vedessä, jolloin vesi elementtinä tulee tutuksi. Sudenpentu tottuu vedessä olemiseen ja roiskeisiin.

Johtajan tehtävä: Akela huolehtii riittävän ajoissa tiedotuksen kotiin, jotta esimerkiksi kimppakyydit veden äärelle onnistuvat. Akela varmistaa sudenpentujen turvallisuuden veden äärellä. Akela ottaa huomioon, että sudenpennuilla voi olla hyvin erilaiset taidot toimia vedessä. Akela valitsee ryhmän leikit niin, että jokaisella sudenpennulla on mahdollisuus nauttia vesielementistä uimataidosta tai sen puutteesta riippumatta. Tämä aktiviteetti sopii hyvin toteutettavaksi myös kesäleirin tai retken yhteydessä.

Kuuntelen tarinoita vesiltä

Aktiviteetin tavoite: Sudenpentu ymmärtää veden tuomien kokemusten ja elämysten merkityksen toiselle ihmiselle ja yhteisöille. Hän kuulee muiden kokemuksia vesiltä.

Aktiviteetin kuvaus: Sudenpentu harjoittelee muiden kuuntelemista ja osallistuu keskusteluun. Tämän aktiviteetin yhteydessä lippukunnalla on mahdollisuus välittää eteenpäin lippukunnan perinteitä ja kulttuuria.

Johtajan tehtävä: Johtaja järjestää yhdessä lippukunnan muiden johtajien kanssa sudenpennuille tilaisuuksia kuulla kokemuksia vesiltä ikätasolle sopivalla tavalla. Kertojina voivat olla esimerkiksi lippukunnan vanhemmat purjehtijat, sudenpentujen huoltajat tai vaikkapa merenkulun ammattilaiset.

Toimin vastuullisesti vesistön äärellä

Aktiviteetin tavoite: Sudenpentu toimii vesistöjen äärellä ympäristön huomioiden.

Aktiviteetin kuvaus: Lauma selvittää mitä asioita saa vesillä ja rannalla tehdä.

Sudenpentu opettelee ympäristöystävälliset tavat liikkua sekä huolehtii jätteistä ja jätöksistä.

Johtajan tehtävä: Ympäristöystävällinen veneily ja vesillä liikkuminen ovat jokaisen vesilläliikkujan vastuulla. Johtaja tutustuu siihen, miten vesillä ja vesistöjen alueella toimitaan mahdollisimman vähän kuormittaen. Ympäristötietoa löytyy esimerkiksi Pidä Saaristo Siistinä ry:n sivustoilta. Julkaisuista löytyy hyödyllisiä oppaita, esimerkiksi lasten puuhavikkoja. Akelan tehtävänä on toimia aina esimerkkinä ja nostaa sudenpennuille esille keinoja ja tilanteita toimia vastuullisesti muulloinkin kuin tämän aktiviteetin yhteydessä.

Tiedän, millaisessa vedessä on turvallista uida

Aktiviteetin tavoite: Sudenpentu tietää, mistä saa tietoa uimaveden laadusta ja osaa noudattaa uimareille annettuja ohjeita.

Aktiviteetin kuvaus: Lauma tutustuu oman alueen uimapaikkojen kautta uimarantojen tiedotukseen. Sudenpentu tietää uimarannan säännöt ja että on tärkeää tietää, minkälaisella rannalla ui. Sudenpentu tutkii veden pinnalle muodostuneita kerääntymiä.

Johtajan tehtävä: Johtaja selvittää ja tutustuu lauman toiminta-alueen uimarantoihin. Jos lauma suuntaa veden äärelle, akela huolehtii riittävän ajoissa tiedotuksen kotiin, jotta esimerkiksi kimppekyydit veden äärelle onnistuvat. Akela varmistaa sudenpentujen turvallisuuden veden äärellä. Tämä aktiviteetti sopii hyvin toteutettavaksi myös kesäleirin tai retken yhteydessä.